

Regeringskansliet
Försvarsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

2006-01-24

Försvarsindustriföreningens remissvar beträffande betänkande av Försvarsstyrningsutredningen, SOU 2005:92

Försvarsindustriföreningen (FIF) har tillställts rubricerad utredning på remiss. FIF svar begränsar sig endast till några särskilda frågor, vilka bedömts vara relevanta för försvarsindustrin i Sverige.

Allmänt sett delar FIF utredningens syn, att styrningen av det svenska försvaret innehåller vissa brister och att det är möjligt att åstadkomma förbättringar, vilka skulle leda till ökad effektivitet.

FIF anser att det hade varit önskvärt om utredningen på ett mer ingående sätt hade analyserat de försvarsindustriella konsekvenserna av hur styrningen av försvaret utövas. Försvarsindustrin i Sverige svarar för en väsentlig del av försvarets materielförsörjning. Även om förutsättningarna för materielförsörjningen förändras i och med övergången till en typ av försvar, kommer detta försvar vara beroende av en kompetent industriell bas. Sättet att styra försvaret, dess materielförsörjning och upphandling har stor betydelse för hur de industriella aktörerna kan svara upp mot statsmakternas behov och anpassa den industriella verksamheten till nya marknadsförutsättningar.

Riksdagens möjlighet att fastställa den operativa förmåga som försvaret skall ha, måste baseras på ett underlag som på kort, medellång och lång sikt relaterar dessa förmågor till kostnader. Detta har inte alltid varit fallet för riksdagsbeslut rörande försvaret under senare tid. Målen har satts högre än vad de beviljade anslagen har möjliggjort. Avsättningar för omstruktureringskostnader har inte gjorts, driftanslaget har överskridits och omfördelning har skett från materielanslaget. Försvarsmakten har måst prioritera kortsiktighet före långsiktighet. Enligt FIF uppfattning har detta lett till att materielanslaget och därmed industrin drabbats hårdare av försvarsmaktens reduceringar än vad riksdagen haft anledning att anta vid budgetbeslutet.

FIF anser att försvarets förmågeutveckling behöver uttryckas tydligt och i ett mer långsiktigt perspektiv än vad som är fallet i nuläget. En långsiktig vision och strategi gör det möjligt för de berörda aktörerna att inrikta forskning och teknikutveckling i tidiga skeden, vilket i sin tur är en förutsättning för att skapa handlingsfrihet för framtida industriella engagemang i internationella samarbeten.

Riksdagen föreslås besluta om anslag till försvarsforskning. Det är rimligt att riksdagen har inflytande över att tillräckliga medel avsätts för den långsiktiga forskningsverksamheten. Däremot torde en detaljreglering varje år från riksdagens sida inte vara erforderlig.

Så väl långsiktig som mer kortsiktig inriktning av försvarsforskningen bör ske i samverkan mellan berörda aktörer inom stat och industri.

Utredningen föreslår att alla viktiga materielobjekt underställs riksdagen även beträffande kostnader. FIF menar att detta förfarande innebär uppenbara risker för ett mer tidskrävande och komplicerat upphandlingsarbete. Det är särskilt angeläget att start av utvecklingsprojekt kan ske snabbt och flexibelt i synnerhet med hänsyn till samarbetsmöjligheter och andra länders förutsättningar. En alltför långdragen svensk process kan allvarligt försvåra samarbetsmöjligheter och sänka den svenska industrins konkurrenskraft.

Utredningen föreslår att försvarsdepartementets analys-, planerings- och styrförmåga stärks. FIF har inget att invända emot detta, men vill betona vikten av att hela styrprocessen från högsta nivå till verkställande blir så snabb och effektiv som möjlig, utan onödig dubblering av kompetens och resurs.

Utredningen beskriver relativt omfattande FMLOG verksamhet och vissa problem förknippade med FMLOG. Styrningen och utvecklingen av FMLOG är en fråga som till stora delar berör försvarsindustrin då mycket av FMLOG verksamhet är av industriell karaktär. Även Försvarförvaltningsutredningen (FFU) har identifierat behovet av en översyn av FMLOG bl.a. med hänsyn till möjligheterna att överföra verksamheter från FMLOG till industrin och därigenom reducera kostnader. FIF vill understryka behovet av att dessa frågor skyndsamt hanteras som en del av den samlade handlingsplan som bör bli resultatet av FFU.

Beträffande FMLOG föreslås bl.a. att avrop av FMLOG tjänster regelmässigt bör prövas mot entreprenader. Det sägs också att sådana entreprenadupphandlingar försvåras eftersom det är svårt/oklart att genomföra kostnadsjämförelser mellan entreprenader och verksamhet i FMLOG regi. FIF delar denna syn och menar att det är angeläget att konkurrens sker på samma villkor som för industrin då FMLOG verksamhet konkurrensutsätts. En överföring av delar av FMLOG till ett separat bolag kan vara ett sätt att hantera detta.

För Sveriges Försvarsindustriföreningen

Peter Lundberg

Kopia:
Medlemsföretagen i Försvarsindustriföreningen